

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Одеського державного
екологічного університету**

19-23 квітня 2021 р.

**ОДЕСА
2021**

Попов В.В., ст. гр. МКА-18

Науковий керівник: Ляшенко Г.В., д-р геогр. наук, проф.

Кафедра Агрометеорології та агроекології

ПРОСТОРОВИЙ ПЕРЕРОЗПОДІЛ РЕСУРСІВ ВОЛОГИ ПІД ВПЛИВОМ НЕОДНОРІДНОСТЕЙ ПІДСТИЛЬНОЇ ПОВЕРХНІ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В Одеській області важливою галуззю економіки є сільське господарство, розвиток якої визначається умовами зволоження. Тому домінантне значення при оцінці агрокліматичних ресурсів має оцінка ресурсів вологи, найбільш інформативним показником яких є запаси продуктивної вологи, який також відзначається значною мінливістю під впливом елементів рельєфу і гранулометричного складу.

Рельєф області на півночі розрізаний глибокими балками ярами, на півдні вододіли стають широкими, глибина балок зменшується. Клімат Одещини помірно континентальний зі спекотним сухим літом, м'якою малосніжною нестійкою зимою та слабкопосушливими і посушливими умовами зволоження.

Метою даної роботи була детальна характеристика запасів продуктивної вологи у метровому шарі ґрунту, з врахуванням їх просторового перерозподілу під впливом елементів підстильної поверхні, насамперед, елементів рельєфу.

Фонову інформацію про запаси продуктивної вологи у ґрунті на території Одеської області були дані довідника про агрокліматичні ресурси [1], а розрахунки мікрокліматичної мінливості запасів продуктивної вологи у ґрунті для різних елементів рельєфу виконувалися за методом Романової О.Н. [2] для слабко посушливих і посушливих умов зволоження.

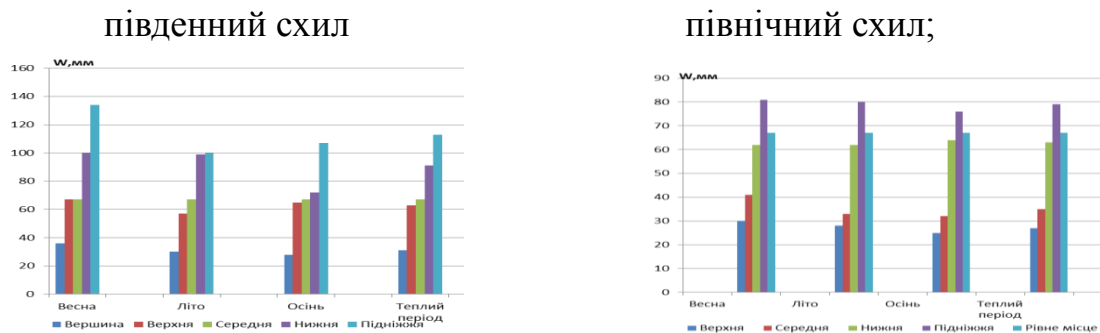
Розрахунки проводилися за даними трьох метеорологічних станцій, які характеризують умови зволоження на рівнинних землях північної, центральної і південної частин області - Любашівка, Одеса, Ізмаїл. Надалі виконувалися розрахунки запасів продуктивної вологи у ґрунті із використанням запропонованих Романовою О.Н. параметрів мікрокліматичної мінливості цього показника для вершини, верхньої і середньої частини та підніжжя схилів південної і північної експозиції прямого, увігнутого й опуклого профілів по сезонам року і за теплий період.

В північних районах Одеської області (МС Любашівка), виявлено, що на схилах північної експозиції прямого та увігнутого профілю простежується тенденція збільшення запасів вологи від верхньої частини до підніжжя. На схилах опуклого профілю максимальні запаси вологи відзначаються також на підніжжі у всі пори року від 126 мм до 146 мм весною. Всі інші частини схилів опуклого профілю приблизно однакові, а

діапазон їх мінливості становить 5 – 10 мм. Мінімальні запаси вологи на північному схилі спостерігаються восени в нижній частині схилу - 55 мм. На північному схилі прямого та увігнутого профілю діапазон мінливості за сезони року змінюється від 5 мм до 20 мм. Максимальні значення простежуються у підніжжя за весняний період – 134 мм, мінімальні значення запасів вологи спостерігаються на вершині в літній період - 30 мм (рис.1).

Діапазон мінливості запасів вологи на південному схилі опуклого профілю становить 30 мм. Максимальні значення спостерігаються на підніжжі у весняний період – 81 мм, а мінімальні – восени. Діапазон мінливості запасів вологи на південному схилі прямого та увігнутого профілю, складає – від 5 мм до 35 мм на різних місцезонах. Значення запасів вологи майже однакові у всі пори року. Максимальні значення - 75 – 80 мм на підніжжі. Мінімальні показники знаходяться на верхній частині – 25 мм на середній – 32 мм.

а)

б)

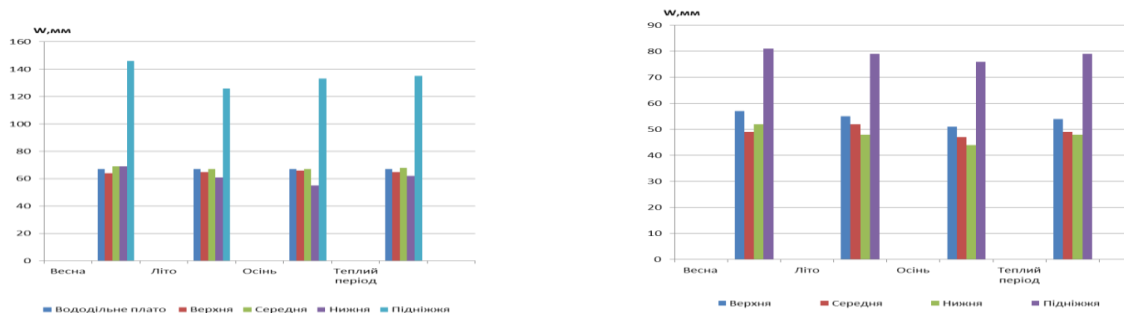

Рисунок 1. Просторова мінливість запасів вологи у ґрунті в умовах неоднорідностей підстильної поверхні, МС Любашівка. Профіль схилів: а) прямий й увігнутий, б) опуклий.

Список використаної літератури:

1. Агрокліматичний довідник по Одеській області (1986–2005pp.) /за ред. В.М. Ситова і Т.І. Адаменко. Одеса : Астропринт, 2011. 204 с.
2. Романова Е. Н. Микроклиматическая изменчивость основных элементов климата. Л.: Гидрометеиздат, 1977. 280 с.